

Metode activ-participative utilizate în predarea atributului și a complementului indirect

Bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele utilizate.

Metodele active au scopul de a stimula implicarea elevilor în activitatea de învățare, de a le dezvolta gândirea critică și capacitatea de adaptare la viață, de a-i antrena în activități de investigare și cercetare directă a fenomenelor.

Metodele de predare-învățare a limbii și literaturii române sunt multiple. Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație și cu personalitatea profesorului și gradul de pregătire, stilurile de învățare ale grupului de elevi. Voi prezenta doar pe cele mai des folosite și care determină rezultate foarte bune.

1. Ciorchinele

O metodă de predare-învățare care îi încurajează pe elevi să gândească liber este metoda ciorchinului. Prin această metodă se stimulează evidențierea conexiunilor între ideile unei teme. Ciorchinele este și o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe, evidențiind modul propriu de a înțelege o anumită temă.

Pașii de urmat sunt următorii: se scrie un cuvânt sau o propoziție nucleu în mijlocul tablei; în jurul nucleului sunt scrise mai multe cuvinte legate de tema propusă; se trasează linii între toate cuvintele în vederea evidențierii conexiunilor care se realizează între toți termenii.

Se poate utiliza ca metodă de evaluare după un capitol sau un șir de lecții. Folosită în grup, tehnica ciorchinului dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile colegilor.

Metoda ciorchinului o putem folosi cu succes în prima ora de predare a complementului indirect pentru a afla care sunt noțiunile pe care le au elevii în acel moment.

Putem așeza în mijlocul tablei noțiunea: *complement indirect* și să-i întrebăm pe elevi ce știu despre acest complement. Sub îndrumarea profesorului și cu ajutorul altor întrebări, elevii vor veni cu noțiuni din anii precedenți și le vom lega de centru și între ele realizând un ciorchine.

2. Cubul

Este o metodă prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Este una dintre metodele cel mai clar consacrate dezvoltării gândirii critice. Metoda este folosită atunci când vrem să aflăm mai multe informații despre un fenomen., privindu-le din diverse puncte de vedere. Învățarea se realizează pe baza rezolvării celor șase sarcini (corespunzător celor șase fețe ale cubului):

- *Describe* - Cum arată?
- *Compară* - Cu ce se aseamănă și nprin ce se diferențiază?
- *Asociază* - La ce te face să te gândești?
- *Analizează* - Din ce e făcut?

- *Aplică* - Cum poate fi folosit?
- *Argumentează* soluțiile găsite (pro sau contra).

Elevii pot lucra sarcinile la tablă, pe caiete și apoi se verifică corectitudinea cu toată clasa sau pot lucra în echipe

Metoda dovedește activizarea și conștientizarea elevului, capacitatea de a colabora.

Această metodă am aplicat-o în predarea atributului.

Echipa 1

Describe:

Describe o zi din viața ta folosind atribute adjectivale, substantivale, verbale și adverbiale, pe care să le subliniezi.

Echipa 2

Compară:

Compară cele trei enunțuri și încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Atributul este partea principală de propoziție care determină un substantiv sau un substitut al acestuia;
- Atributul este partea de vorbire care exprimă însușirea unui obiect;
- Atributul este partea secundară de propoziție care determină un substantiv sau un substitut al acestuia. Răspunde la întrebările: care?, ce fel de?, al(a, ai, ale) cui?, cât?, câți?, câte?

Echipa 3

Asociază:

Asociază cuvintele subliniate din prima coloană cu funcțiile sintactice corespunzătoare din a doua coloană:

a) <u>Prima</u> elevă a câștigat.	Atribut adverbial
b) De <u>secură</u> <u>fără coadă</u> nu are teamă pădurea.	Atribut interjecțional
c) Are o plăcere deosebită <u>de a minți</u>	Atribut adjectival
d) Sculatul <u>devreme</u> e folositor	Atribut substantival prepozițional
	Atribut verbal

Echipa 4

Analizează:

Analizează atributele din enunțurile:

- Copilul din fața ușii este prietenul meu
- Câinii lătrând pe stradă ne-au speriat
- Casa de acolo este a mea

Echipa 5

Aplică:

Construiți un enunț în care să folosiți un atribut substantival prepozițional.

Echipa 6

Argumentează:

Corectează greșelile din enunțurile de mai jos și argumentează modificările făcute:

a) Recomand unei eleve obraznic să fie cuminte.

b) M-au felicitat doi colegi.

3. Tabelul S.V.I

Este o excelentă modalitate de conștientizare de către elevi a ceea ce știu despre un subiect, a ceea ce nu știu, precum și ceea ce ar dori să învețe sau au învățat. Poate lua forma unui tabel cu trei coloane cu secțiunile: *Știu. Vreau să știu. Am învățat.*

În noțiunea *Știu* se notează noțiunile deja știute. În secțiunea *Vreau să știu* elevii notează ce ar dori să afle legat de subiectul propus. În secțiunea *Am învățat* elevii vor nota la sfârșitul lecției ceea ce au reținut din lecția parcursă.

Această metodă am aplicat-o în predarea complementului indirect

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Complementul indirect este partea secundară de propoziție care arată obiectul căruia i se atribuie o acțiune sau o însușire. Întrebări: pentru ce, la cine?, la ce?, cui?... Poate fi exprimat prin substantiv, pronume (formă accentuată și formă neaccentuată) Determină un verb	Alte cazuri ale complementului indirect. Alte întrebări. Alte elemente regente. Alte părți de vorbire prin care este exprimat. Topica și punctuația complementului indirect.	Cazurile și întrebările complementului indirect: D- cui?; G- asupra, contra, împotriva cui? Ac: despre cine?, despre ce?, cu cine?, cu ce?, în cine?, în ce? , pentru cine?, pentru ce?..etc. Complementul indirect poate fi: simplu și multiplu. Poate avea ca elemente regente: -verb predicativ, personal, intransitiv sau tranzitiv, la diateza activă sau la diateza reflexivă; - locuțiune verbală, predicativă,

intransitiv		<p>intransitivă;</p> <p>-expresii verbale predicative, unipersonale;</p> <p>-interjecție;</p> <p>-verbe cu subiect zero.</p> <p>Complementul indirect poate fi exprimat prin:</p> <p>substantiv, pronume, numeral sau orice altă parte de vorbire substantivizată prin conversiune.</p> <p>Complementul indirect are, în general, topică liberă și nu se desparte de regent prin virgulă când stă imediat după acesta.</p> <p>În funcție de poziția față de elementul regent Ci în cazul D poate fi reluat sau anticipat prin pronume personal, formă neaccentuată.</p>
-------------	--	---

Metodele activ-participative creează deprinderi, facilitează învățare în ritm propriu, stimulează cooperarea, sunt atractive și pot fi abordate din punctul de vedere a diferitelor stiluri de învățare.

Bibliografie:

Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Academiei, București, 1986.

Gramatica de bază a limbii române, Editura Univers Enciclopedic, București, 2010.

Cerghit, Ion- *Metode de învățământ*, Polirom, 2006.

Crăciun, Corneliu- *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Ed.Emia,

Pamfil, Alina- *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2007.

Parfene, Constantin- *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Polirom, 1999.

Prof. Marieta-Nicoleta ANGELEA

Școala Gimnazială Castincea

